

Vård- och omsorgscollege Enköpings kommun

2019-2024

Kontaktpersoner för ansökan:

Lokal ordförande: Ulla Holmström

Mejladress: ulla.holmstrom@enkoping.se

Telefonnummer: 0171-62 62 29/

Programrektor VO och BF: Freddie Sahlin

Mejladress: freddie.sahlin@enkoping.se

Telefonnummer: 0171-62 55 56

Innehåll

Inledning	4
Utveckling i lokalt VO-College	4
Vision.....	7
Tidigare mål och genomförda aktiviteter	8
Nya mål.....	14
1 Varför Vård- och omsorgscollege?	16
2 Samverkan.....	16
Befolkningsstruktur och befolkningsutveckling	17
Elever på vård- och omsorgsprogrammet	19
Kompetensbehov.....	21
3 Utbildningsutbud.....	22
4 Regionalt/lokalt perspektiv	23
Mångfald och inkludering	23
Marknadsföring	24
Omvärldsbevakning	24
5 Hälsoperspektivet.....	24
6 Kvalitetsarbete/Uppföljning.....	26
7 Avtal	26
8 Kreativ och stimulerande lärmiljö.....	27
9 Läroformer och arbetssätt.....	27
Erfarenhetsutbyte	27
Studerandeinflytande	27
Lärarsamverkan och ämnesintegrering.....	28
10 Lärande i arbete.....	28

Inledning

De kommande fem till tio åren ökar både antalet barn och äldre i befolkningen kraftigt. Antalet personer i arbetsför ålder ökar däremot inte alls i samma omfattning. Det innebär att konkurrensen om arbetskraften på hela arbetsmarknaden kommer att öka. Det är därför viktigt att uppfattas som attraktiva arbetsgivare och minska rekryteringsbehovet. Arbetskraftsresursen på arbetsmarknaden utgörs till stor del av nysvenskar. Det är en utmaning för samtliga arbetsgivare att arbeta för att hantera kompetensförsörjningsbehovet.

Ordförande i Vård- och omsorgscollege Enköping fick efter beslut av Kommundirektören 181120 uppdraget att företräda Enköpings kommun i vård- och omsorgscollege på regional och lokal samverkansnivå. I uppdraget ingår att svara för den lokala återansökan.

Utveckling i lokalt VO-College

Arbetet i den lokala styrgruppen har fortsatt utvecklas, även om det under en tid avstannade något. Under 2017 och 2018 försvann flera deltagare från gruppen till nya tjänster och till pensionering. Detta har medfört att styrgruppen behövt göra något av en omstart. En viktig fråga som hanterats under perioden är att försöka klargöra vilka uppdrag och frågor som ska hanteras av ramen för Vård- och omsorgscollege. Denna fråga behöver ständigt vara på agendan för styrgruppen.

Den allmänna kunskapen i organisationerna om vad VO-College innebär är ganska lågt, vilket är en svaghet. Representanterna i den lokala styrgruppens för vård- och omsorgscollege behöver därför än mer aktivt informera internt i respektive organisationer om arbetet inom VO-C.

Varje år startar en ny klass av vård- och omsorgsprogrammet på kommunens ungdomsgymnasium. Intresset för motsvarande utbildning på vuxenutbildningen har ökat, antalet sökande till utbildningen är långt fler än antalet platser. Inom kommunen och hos övriga arbetsgivare finns ett stort behov av utbildade medarbetare med undersköterskekompetens eller motsvarande. Fler medarbetare behöver genomgå handledarutbildning. Senast en handledarutbildning genomfördes var 2014 (svaghet) och en ny utbildning startar vecka 9 2019 (styrka).

Vård- och omsorgsförvaltningen har en väl utarbetad modell för kompetensutveckling. Styrgruppen för kompetensutveckling träffas regelbundet för att planera, genomföra, utvärdera och utveckla olika insatser.

Här följer en redovisning av flera av de genomförda aktiviteterna under perioden 2013-2018, vissa aktiviteter har genomförts vid ett tillfälle andra aktiviteter är stående inslag i förvaltningens plan för kompetensutveckling:

Enköpingsmodellen

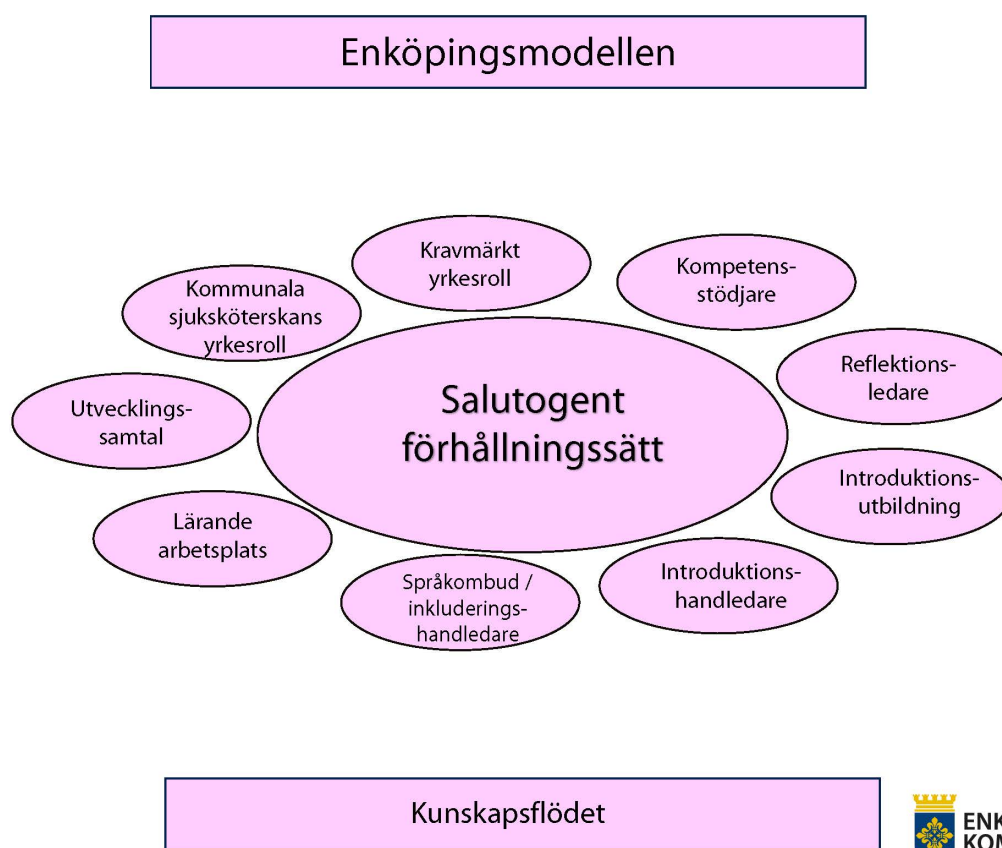
Målet med Enköpingsmodellen är att bygga upp en lärande organisation där utvecklingen ständigt går framåt. Att skapa en lärande organisation kräver en utarbetad strategi. Modellen är en struktur för arbetsplatslärande där kreativa läromöten och reflektion är viktiga delar. En organisation som styrs av tillit, där medarbetares kompetens tas till vara och där vi utvecklas

tillsammans som individer, i gruppen och i hela organisationen: Vi lär varandra vi lär av varandra.

Kravmärkt yrkesroll för baspersonal

Ett av de viktigaste områdena inom Enköpingsmodellen är Kravmärkt yrkesroll. Det är en modell för att förtydliga omvårdnadsyrket utifrån ett antal yrkeskrav. Yrkeskraven lägger en grund för kompetensutveckling utifrån varje medarbetares behov. Syftet är att se till att omvårdnadspersonalen har rätt kunskap.

Yrkeskraven har tagits fram i ett samarbete med andra kommuner inom ramen för Kravmärkt yrkesroll. Hittills har drygt 90 medarbetare utbildats till kompetensstödjare och reflektionsledare. Deras uppgift är bland annat att fånga upp viktiga frågor som gagnar arbetsplatsens utvecklingsarbete.

Kravmärkt yrkesroll för sjuksköterskor

I samarbete med Kravmärkt yrkesroll har ett utvecklingsarbete bedrivits sedan 2017 som handlar om den kommunala sjuksköterskans roll och uppdrag. Ett arbete som skiljer sig från mer traditionella sjuksköterskeroller. Utvecklingsarbetet innebär att ta fram en vägledning för introduktion och lärande. Metoden har varit framgångsrik och kommer därför på sikt att anpassas till fler yrkesgrupper. Kravmärkt yrkesroll för sjuksköterskor ingår som en del av Enköpingsmodellen.

Kunskapsflödet

Kunskapsflödet fungerar som en digital "pärm" där kunskaper och resurser finns samlade. Syftet med Kunskapsflödet är att öka samtliga medarbetares tillgänglighet till relevant och tydlig information och ta tillvara och sprida kunskap och känna stolthet över den kompetens som finns i den egna organisationen. Alla medarbetare ska känna att det är deras kompetens som finns synliggjord och tillgänglig i Kunskapsflödet.

Framtidens medarbetare

Vård- och omsorgsförvaltningen har en arbetsgrupp som arbetar med information om verksamhet och uppdrag inom vård- och omsorgsområdet. Arbetsgruppen handleder medarbetare som företräder verksamheterna i olika sammanhang som till exempel mässor och vid informationsträffar på skolor inför gymnasieval. Huvudsyftet är att marknadsföra arbete inom vård- och omsorgsområdet. Engagemanget i gruppen har avklingat något på grund av brist på uppdrag. Ambitionen är att det ska vara en flexibel resurs i samband med marknadsföring av de olika professionerna inom Vård- och omsorgsområdet.

Salutogena cirklar

Cirklar riktade till samtliga medarbetare inom vård- och omsorgsförvaltningen för att tydliggöra det förhållningssätt som allt arbete inom förvaltningen utgår ifrån. 2017 hade samtliga arbetsgrupper deltagit i en salutogen cirkel. Arbetet fortsätter och cirklar hålls efter behov.

Introduktionsutbildning

Introduktionsutbildning är en viktig aktivitet för verksamheterna inom vård- och omsorgsförvaltningen. Den fokuserar på bemötande och hur man arbetar professionellt och salutogent med kundens behov och önskemål i centrum. Sedan 2015 bedriver vård- och omsorgsförvaltningen en introduktionsutbildning för nyanställd baspersonal. Syftet med utbildningen är att den nyanställda ska känna sig trygg i arbetet från start. Introduktionen består av två steg; en teoretisk introduktionsutbildning samt introduktion på arbetsplatsen. I utbildningen ingår även ett avsnitt med grundläggande förflyttningsteknik. Utbildningen utvärderas och förändras efter behov. Centralt i kommunen anordnas en introduktionsdag två gånger per år med inriktning på organisation, uppdrag och politisk styrning i kommunen.

KIVO-C, språkstödsprojektet

Vård- och omsorgsförvaltningen ingår i ett ESF-projekt, KIVO-C. Projektet har sikte på att skapa språkstödande strukturer och metoder. Detta innebär att rutiner för samverkan mellan Vuxenutbildningscentrum, Arbetsförmedlingen, arbetsgivare och Kommunal upparbetas och utvecklas. Projektet har utbildat språkombud som ska fungera som ett stöd i att utveckla arbetsplatslärande för språkutveckling, normer och kultur. Projektet har även utbildat inkluderingshandlare. De fungerar som stöd för elever och medarbetares språkutveckling. Projektet ingår i Enköpingsmodellen.

Jobbcentrum

Jobbcentrum är ett samarbete mellan flera aktörer; utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen vård- och omsorgsförvaltningen och Arbetsförmedlingen. Genom Jobbcentrum samlas jobb- och studieinsatser på samma ställe. Verksamheten riktar sig främst till medborgare som står långt från arbetsmarknaden, nysvenskar eller personer med mer än 480 arbetslöshetsdagar. Olika aktiviteter ska genomföras för att skapa förutsättningar för att få ut dessa personer i utbildning eller arbete, alternativt både utbildning och arbete. Aktiviteter som görs är bland annat kartläggning av individens kunskaper och färdigheter, informationsmöten, studiebesök, prova-på dagar, kort prova på praktik, längre praktik, anställning med anställningsstöd. Målet är att dessa personer ska komma ut på den reguljära arbetsmarknaden.

Sommarsatsning 2017

Inför rekryteringen av semestervikarier sommaren 2017 samarbetade vård- och omsorgsförvaltningen, Arbetsförmedlingen och AlphaCE, Coaching & Education, i ett mindre projekt. Ambitionen med projektet var att skapa förutsättningar för att ge personer utan kunskap om vård- och omsorgsområdet möjlighet att komma ut i arbete i form av semestervikariat. Utbildning varvades med praktik under sex veckor. Praktik och teori utvärderades och de som bedömdes klara av arbetet erbjöds semestervikariat. Tanken var att de som genomfört semestervikariat med gott resultat senare skulle anställas på extra tjänst. Under utbildningen fick deltagarna inblick i arbetet inom vård- och omsorg samt kunskap i hur en arbetsplats fungerar. Det var åtta deltagare vid starten av utbildningen i mars. Endast en person arbetade som semestervikarie.

Arbetsgrupp för APL-platser

December 2017 påbörjades ett nytt samarbete mellan Vård- och omsorgsförvaltningen och Utbildningsförvaltningen. Arbetet syftar till att säkerställa processen för hantering av APL-platser. Under våren 2019 kommer en handledarutbildning att hållas. Senaste handledarutbildningen hölls 2014.

VDA – Var Dags Arbete

Inom förvaltningen bedrivs kompetensutveckling inom ramen för Var-dags-arbete. Syftet är att lära ut grunderna i en god förflyttningsteknik och målet är att ge de bästa förutsättningarna till en trygg, säker och skonsam förflyttning för kund och medarbetare.

Motiverande samtal

Motiverande samtal -(MI) är en förändringsinriktad, klientcentrerad samtalsmetodik för samtal om livsstilsförändring. Syftet är att väcka och förstärka den inre motivationen genom att utforska kundens egen syn på sin tillvaro. Grunden är att lära sig lyssna reflektivt och stötta kundens motivation. Utbildningen ges till medarbetare inom LSS och Socialpsykiatri utifrån verksamhetens behov.

Ung omsorg

Ung omsorg bedriver verksamhet riktad till ungdomar på högstadiet. På fem äldreboenden har Ung omsorg anställda ungdomar som arbetar några timmar i veckan med framför allt olika aktiviteter. Tanken är att de äldre ska få en aktiv fritid samtidigt som möten över generationsgränser skapas. Ungdomarna ersätter inte den ordinarie personalens arbetsuppgifter utan är ett tillskott inom äldreomsorgen. Ungdomarna utgör en guldkant i de äldres tillvaro. Det är en möjlighet för ungdomar att arbeta och tjäna pengar samtidigt som det är ett tillfälle för unga att skapa sig en bild av vård- och omsorgsarbete. Förhoppningen är att de blir intresserade av vård- och omsorg som bransch och kanske kan se sitt framtida yrkesval inom området.

Vision

Vård- och Omsorgscollege ska vara Sveriges bästa arena för samverkan mellan arbetsliv och utbildning som kvalitetsäkrar rätt kompetens i vård och omsorg.

Vård- och omsorgscollege Uppsala län och det lokala Colletet i Enköping ska:

- Bidra till att lösa framtida rekryteringsbehov,
- Vara en kvalitetsstämpel för en attraktiv utbildning för elever
- Vara ett forum för gemensamma kompetensförsörjningsfrågor

Övergripande beskrivning av utvecklingsarbetet

Tillgången på kompetens är en avgörande framgångsfaktor för Enköpings kommun. Det innebär att locka kompetens, behålla kompetens samt skapa möjligheter till ett flexibelt och livslångt lärande, både fysiskt och via distans i ett utbud med stor valfrihet och möjligheter. Kommunen satsar på delaktighet för kunder och kompetensutveckling för medarbetare i arbetet. En viktig uppgift är att utveckla strukturer och mottagande av elever och nya medarbetare.

Ett nära samarbete med Arbetsförmedling, utbildare och arbetsgivare är av största vikt för att hitta gemensamma lösningar och aktiviteter som gagnar branschen vård- och omsorg i Enköping, Uppsala län samt på nationell nivå. Här ser vi ett stort utvecklingsområde med möjlighet till samordningsvinster så väl praktiskt som ekonomiskt. Arbetsgivare inom VO-C ser ett ökande behov av personer som är flerspråkiga för att säkerställa det framtida omsorgsbehovet.

Alla ingående parter måste sträva efter att bidra till att arbetet inom VO-College håller en hög kvalitet. Det görs dels i samverkan men alla parter har ett ansvar att driva sitt utvecklingsarbete i den egna organisationen med syfte att det uppfyller målen för Vård- och omsorgscollege Uppsala län och lokala Vård- och omsorgscollege i Enköping. Styrgruppen har till uppgift att arbeta med aktiviteter för att uppnå uppsatta mål. Arbetet utgår från Vård- och omsorgscolleges kvalitetskriterier och Uppsala läns stadgar. Representanterna i VO-College behöver arbeta aktivt med information om VO-College i den egna organisationen och göra den till en självklar del i verksamheterna.

Styrgruppen behöver arbeta med utveckling av utbildningar och aktiviteter som bidrar till fler sökande till vård- och omsorgsprogrammet. Fler handledare steg 1 och även steg 2 och 3 behöver utbildas. För att genomföra detta behöver styrgruppen hålla minst fyra möten per år och delta vid programråd minst två gånger per år. Nya aktörer behöver kontaktas.

Tidigare mål och genomförda aktiviteter

Syfte/vision ur föregående ansökan 2012

För att möta de växande behoven av kvalificerad vård och omsorg för kommunernas invånare och trygga de framtida rekryteringsbehoven av kvalificerad arbetskraft inom vård- och omsorgsområdet i Enköping, är det angeläget att utifrån de enskilda parternas perspektiv och utifrån kommuninvånarnas behov utveckla goda samarbetsformer.

Utbildarna behöver praktikplatser av god kvalitet där de studerande får professionell handledning och vårdgivarna behöver framtida arbetstagare med relevanta kunskaper och färdigheter.

VO-College i Enköping vill utveckla utbildningar och yrken inom vård och omsorg till att bli attraktiva för arbetskraft och tillsammans marknadsföra hela omvårdnadssektorn. Arbetsgivarna inom vård- och omsorg ska kunna rekrytera välutbildade medarbetare. Vi vill utveckla synen på yrket och den nya fördjupade kompetens som kommer att behövas. Även utbildningens former, glädje och stolthet över arbetet är viktigt inför rekrytering. Att det finns olika arbetsgivare med olika profiler ser VO-College Enköping som en faktor som ökar attraktiviteten hos branschen och ger den enskilde möjlighet att välja arbetsgivare.

Mål ur tidigare ansökan

De övergripande **effektmålen** med etablering av Vård- och omsorgscollege i Uppsala län var att :

- Kunna möta de växande behoven av kvalificerad vård och omsorg bland Uppsala läns invånare.
- Trygga de framtida rekryteringsbehoven av kvalificerad arbetskraft inom vård- och omsorgsområdet i Uppsala län.

För att uppnå dessa länsövergripande mål måste ett antal viktiga insatser ske inom det lokala samarbetet och tecknade samarbetsavtal.

Mål för VO-College Enköping 2012

Utifrån de regionala effektmålen och slutsatserna i den lokala analysen är målsättningarna för Enköpings lokala Vård- och omsorgscollege följande:

1. Inriktningsmål: **Utbildningarna håller en hög kvalitet, leder till anställning och ger en god grund för fortsatta studier.**

Effektmål:

Det ska finnas möjlighet till högskolestudier och tydliga inriktningar inom Vård- och omsorgsprogrammet:

- Sjukvård,
  - Psykiatri
  - Utvecklingsstörning och andra funktionshinder
  - Geriatrik och demens
  - Social omsorg
- Bidra i arbetet att ta fram yrkesutgångar/inriktningar inom VO-programmen i Uppsala län för att få likvärdiga utbildningar med hög kvalitet som underlättar för arbetsgivaren att få en överblick över vilka kompetenser eleverna har.
- Utvärdering:* Uppfyllt för elever som väljer kurser som ger högskolebehörighet. Delvis uppfyllt avseende inriktningar, inriktningen social omsorg saknas.

2. Inriktningsmål: **Vård- och omsorgsbranschen är attraktiv och medarbetarna känner glädje och stolthet för sin arbetsplats. Kreativa lösningar tas tillvara och uppmuntras.**

Effektmål:

- Arrangera en informations/temadag om hur det är att arbeta inom vård och omsorg.
- Elever i åk 2 på Vård- och omsorgsprogrammet tar kontakt med sina högstadieskolor för att ge direkt information till eleverna i årskurs 8 och 9.
- Boken med exempel på salutogena arbetssätt "En elefant glömmer man aldrig" används som utbildningsmaterial.
- På olika sätt lansera berättelser från män som jobbar i vården, varför de valde att arbeta inom vård och omsorg.
- Strategiskt undvika "ensamarbete" för det underrepresenterade könet genom att samla män till vissa arbetsgrupper så att man är minst två

män i samma arbetsgrupp.

Utvärdering: Punkt: 1 och 2 inte uppfyllt. Punkt: 3 delvis uppfyllt, punkt 4 inte uppfyllt, punkt fem delvis uppfyllt.

3. Inriktningsmål: Utvecklingsområden, yrkeskrav och karriärvägar inom undersköterskeyrket är synliggjorda.

Effektmål:

- Studie- och yrkesvägledarna på grundskolan har kunskap om teoretiska, praktiska och sociala krav som ställs på studerande vid Vård- och omsorgsprogrammet.
- Det ska finnas möjlighet till högskolestudier och tydliga inriktningar inom Vård- och omsorgsprogrammet:
  - Sjukvård
  - Psykiatri
  - Utvecklingsstörning och andra funktionshinder
  - Geriatrik och demens
  - Social omsorg
- Tydlig information till arbetssökande och studerande om var arbetstillfällena finns inom och vård och omsorg.

Utvärdering: Punkt 1 uppfyllt, punkt 2 delvis uppfyllt, punkt 3 inte uppfyllt

4. Inriktningsmål: Framtidens kompetensbehov inom vård- och omsorgssektorn är kartlagda och ligger till grund för planering av grundutbildningar och fortbildningar.

Effektmål:

- En kartläggning av all personal inom äldreomsorgen och LSS utifrån Kravmärkt Yrkesroll är klar 2013-12-31.
- Planera för fortbildningssatsningar för kompetensutveckling inom salutogent/hälsofrämjande synsätt, äldre pedagogik, handledning och rehabiliterande förhållningssätt, eventuellt med medel från Omvårdnadslyftet.
- Se över möjligheterna om studiecirkelledarna inom Vård- och Omsorg kan anställas inom Komvux.
- Utveckla arbetssätt som möter den enskildes behov utifrån ett salutogent synsätt.
- Arrangera seminarier, föreläsningar och olika utvecklingsprojekt i samarbete mellan VO- College Enköping, näringslivet och universitet/högskola.

Utvärdering: Punkt: 1 uppfyllt, Punkt 2: Uppfyllt Vo har bedrivit kompetensutveckling inom flera områden, dock ej gm Omvårdnadslyftet, Punkt: 3 uppfyllt Punkt: 4 delvis, Punkt: 5 Delvis

Kommentar: VO förvaltningen deltog på Almedalsveckan 2014 med information och föreläsningar, 2016 arrangerade förvaltningen en nationell konferens i Enköping som bland annat salutogent förhållningssätt. VO- förvaltningen har samarbetsavtal med sjuksköterskeutbildningen Uppsala universitet VO-

förvaltningen har genomfört salutogena cirklar med alla medarbetare, Uppföljning i utvecklings samtal, genomgång med kontaktpersoner till kunderna reflektionssamtal för att nå ut med salutogent förhållningssätt.

5. Inriktningsmål: **Det finns ett effektivt resursutnyttjande inom VO-College Enköping samt samverkan på regional och nationell nivå.**

Effektmål:

- Öppna upp för kunskapsutbyte mellan olika verksamhetsområden och arbetsgivare
- Matcha behoven av praktikplatser med antal studerande på Vård- och omsorgsprogrammen samt eventuella YH-utbildningar.
- Ge en arbetsgrupp i uppdrag att se över representationen i det lokala programrådet.

Utvärdering: Punkt 1- Delvis
Punkt 2 Praktikplatser delvis uppfyllt, inga YH utbildningar
Punkt 3 inte uppfyllt

6. Inriktningsmål: **Kulturkompetensen om olika kulturella tillhörigheter såsom etnicitet och kön inom vård- och omsorgsverksamheten är hög.**

Effektmål:

- Alla anställda och studerande ska ha kännedom om verksamheternas jämställdhets- och mångfaldsplan.
Satsning på fyra terminers utbildning som aktivt söker personer från olika kulturer, där språklig, religiös och kulturell mångfald lyfts fram.

Utvärdering: Punkt 1 delvis uppfyllt, Punkt 2 Inte uppfyllt

Tidigare mål och genomförda aktiviteter 2015-12-02

Mål 1		
Antalet sökande till VO på Westerlundskan har ökat från 17 elever till 30 elever 2016.		
Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Kompetensstödjare besöker grundskolor, ev. tillsammans med VO elev	Inte uppfyllt	Har inte funnits utrymme i rollen.
Praoplanering- i god tid, ev. på träffpunkter, daglig verksamhet. Hur ser behovet ut.	Delvis uppfyllt	Prao praktik försvann under en period och kom åter 2018. Ag har ambitionen att skapa fungerande hantering av detta tillsammans med skolan
Titta över mottagandet av feriearbetare: förberedelse innan	Inte uppfyllt	Har på grund av organisatoriska skäl varit svårt att arrangera.

och kännedom om antal platser och aktuella perioder. Intervjuer innan start, använda struktur som används för introduktion. Utsedd handledare som även är ansvarar för uppföljning..		
UF företag på VO-programmet presenterar sina idéer för aktörer inom VO-College enligt modell draknästet	Inte uppfyllt	De UF företag som funnits inom VO programmet har endast vänt sig till beställare.
Titta på förutsättningarna till yrkesintroduktionsanställning och DUA-anställningar med lokala avtal	Delvis	Inga lokala avtal tecknade om BUI och BAL. Avtal för DUA finns men är ej igång ännu.

Mål 2			
85 % av de studerande går ut med E (godkänt) och slutbetyg (ungdoms gymnasiet) eller samlat betygsdokument (gy vux)			
Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet	
Mer tyngd i skolan på de områden som nyutexaminerade får kompletteringsutbildning inom Enköpingsmodellen: mål/organisation, demens och psykiatri	Inte uppfyllt	På grund av organisatoriska skäl	Tänkbart utvecklingsområde
Skapa språkstödjande strukturer inom vuxenutbildningen och på arbetsplatserna	Inte uppfyllt		Tänkbart utvecklingsområde
Börja titta på handledarutbildningen enligt nationell modell	Delvis	Start m utb v 9 2019.	Senaste utb 2014, parterna ser positivt på samarbetet kring handledning

Mål 3		
Antalet anställda med adekvat utbildning har ökat med 15 % 2016 jämfört med 2013.		
Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Förbättrad introduktion för sommarvikarier, utvärderas inför 2016	Uppfyllt	Mycket positivt gensvar för introduktionsutbildningen. Som vi utvärderar och utvecklar.

Implementera annonsmallar för rekrytering. Utgå från tydliga specifikationskrav vid rekrytering.	Uppfyllt	Annonsmallar finns och utvecklas utifrån verksamhetens behov.
--	----------	---

Mål 4

Medarbetarenkäterna visar att antalet nöjda medarbetare är över 95 % år 2017

Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Skapa tydliga, formella karriärvägar genom att ingå i det regionala arbetet	Delvis	Ett område som behöver utvecklas, och förtydligas
Utveckla arbetsplatslärande	Uppfyllt	Arbetsplatslärande ett ständig pågående arbete inom VO förvaltningen. Arbetsplatslärande är en del av Enköpingsmodellen
Enköpings kommuns arbetsplatser ingår i en satsning på arbetsgivarvarumärket – attraktiv arbetsgivare. Exempel på aktiviteter workshops kring storytelling, och utbildningar i Utvecklande ledarskap	Delvis	Arbetsgivarvarumärket är inte känt på arbetsplatserna ute för baspersonal. UL utbildningar anordnas regelbundet för chefer. Storytelling har inte använts i någon större omfattning.

Mål 5

År 2016 finns inriktningar inom vård- och omsorgsutbildningar som matchar arbetslivets behov av kompetens inom äldreomsorg och LSS

Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Framföra önskemål WGY att införa BF programmet inriktning social omsorg	Inte uppfyllt	Utvecklingsområde och även en resursfråga.
Ansvara för kurser inom vård- och omsorgsprogrammet vid trainee-anställningar	Delvis	Vi har ett samarbete angående kombinationen utbildning och anställning så kallad traineeanställning endast 3 av 8 är fortfarande igång.

Mål 6

Arbetsförmedlarna har aktuella uppgifter om vilka som är rekryteringsansvariga inom varje verksamhet bland VO-College Enköpings arbetsgivare

Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Uppdatering av kontaktuppgifter till arbetsgivare	Delvis	AF har inte alltid haft representant närvarande på styrgrupps möten
Branschvecka årligen	Inte uppfyllt	Utvecklingsområde

Mål 7

Utbildningsanordnarna ställer relevanta frågor till studerande vid avslutad utbildning i befintliga enkäter, som redovisas i styrgruppen en ggn per år

Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Lägga till en fråga i befintlig enkät om info om arbetstillfällen.	Inte uppfyllt	Fullt möjligt att göra.

Mål 8		
Utveckla samarbetet med högskoleutbildningar inom branschen		
Aktiviteter	Utvärdering	Kommentar till resultatet
Bedriva uppsökande verksamhet på högskoleutbildningar för att vara synlig som arbetsgivare för t ex ssk studerande.	Delvis uppfyllt	Vi har kontaktperson för kommunikation och praktikplanering m Mälardalens Högskola. Vi deltog i rekryteringsmässan på Högskolan 2016/17 för SSK utb.

Nya mål

- Vård- och omsorgscollege är år 2024 det naturliga forumet i kompetensförsörjningsfrågor kopplat till gymnasie- eller vuxenutbildning och/eller yrkeshögskoleutbildning inom hälsa, vård- och omsorgsområdet
- Rekryteringsbehovet av nyanställd personal som har genomgått gymnasie- eller vuxenutbildning och/eller yrkeshögskoleutbildning inom hälsa- vård- och omsorgsområdet är tillgodosett 2024
- Behovet av bas- och specialistutbildningar till redan anställd personal kan år 2024 tillgodoses utifrån arbetsmarknadens behov

Nedan beskrivs det lokala VO-C Enköping sina aktiviteter för att nå målen.

Prioriterade mål 2019-2024

Mål 1			
Vård- och omsorgscollege är år 2024 det naturliga forumet i kompetensförsörjningsfrågor kopplat till gymnasie- eller vuxenutbildning och/eller yrkeshögskoleutbildning inom hälsa, vård- och omsorgsområdet			
Aktivitet	Status	Ansvarig	Kopplat till kriterium
Samtliga parter verkar för en aktiv omvärldsbevakning och sprida nyheter och goda exempel		Arbetsgivare/styrgrupp/ordf	4
Den kommunala vuxenutbildningen erbjuder en bas och en möjlighet att välja inriktning för utbildningen. Inriktningar: Sjukvård, äldreomsorg ,psykiatri, LSS		Komvux	3,9,10
På Westerlundska gymnasiet finns i poängplanen för VO-programmet valmöjligheten att		WGY	3, 9, 10

välja antingen programfördjupning Psykiatri (kurserna Psykiatri 2 och Kost, måltid och munhälsa) eller Sjukvård (kurserna Akutsjukvård, Räddningsmedicin). Eleven kan också välja geriatrik.			
Ta fram en rutin och en process beskrivning över arbetet med hur arbetsgivare kan erbjuda praoplatser	påbörjat	Arbetsgivare Utbildare	2,4,10
Komvux har ambitionen att senast 2024 kunna erbjuda en lärarledd undersköterskeutbildning som komplement till den nuvarande distansutbildningen.		Komvux	1,3,9,10
Öka antalet arbetsmarknadsinsatser där studier ingår gm samarbete m Jobbcentrum	Pågår	Arbetsgivare Arbetsförmedlingen Utbildare	1,2,4

Mål 2

Rekryteringsbehovet av **nyanställd** personal som har genomgått gymnasie- eller vuxenutbildning och/eller yrkeshögskoleutbildning inom *hälsa- vård- och omsorgsområdet* är tillgodosett 2024

Aktivitet	Status	Ansvarig	Kopplat till kriterium
Samarbete finns mellan arbetsgivare och utbildningsanordnare vid marknadsföring av vårdutbildning. Mycket goda jobbmöjligheter efter genomförd utbildning.	Hösten 2019	Lokal styrgrupp/ arbetsgivare	1,2,3,4, 5
Utarbeta en plan för marknadsaktiviteter, årsvis.	2019 Våren	Lokal styrgrupp/ordf	4
Informera om VO-College internt och externt. Vad är VO-C.	Hösten 2019	Lokala styrgruppen	2,4
Vidareutveckla språkstödande strukturer och språkutveckling på arbetsplatser, stöd dokument med mera		Lokal styrgrupp arbetsgivare	3,4,9,10
Introduktionsutbildning erbjuds alla nyanställda, utb anpassas efter behov	pågår	Arbetsgivare	1,2,4,5
Westerlundska gymnasiet ska återkommande erbjuda handledarutbildning för 25 medarbetare inom vård och omsorg.	Våren 2019	Utbildare Arbetsgivare	1,2,3,4,8,9
Utveckla handledarutbildningen med olika delar efter behov exempelvis att koppla på introduktionshandledarutbildningen	Hösten 2019	Arbetsgivare Utbildare	1,2,3,4,5,6

Verka för att språkstöd och språkutveckling integreras på alla arbetsplatser	pågående	Arbetsgivare	5,9,10
--	----------	--------------	--------

Mål 3			
Behovet av bas- och specialistutbildningar till redan anställd personal kan år 2024 tillgodoses utifrån arbetsmarknadens behov			
Aktivitet	Status	Ansvarig	Kopplat till kriterium
Samverkan med arbetsgivare utbildare och arbetsförmedling kring arbetsgivares behov av utbildning	Våren 2019	Komvux, WGY, VO-förvaltningen	1,2,3,4,5,8,9,10
Verka för validering av redan anställda medarbetare och ge möjlighet till komplettering av teoretiska kunskaper för att få betyg från VO-programmet	Hösten 2020	Lokal styrgrupp/VO-förvaltningen	3,5,8,9,10
Verka för att steg 2 och 3 av handledarutbildningen planeras, införs och genomförs regelbundet	2022 (2) 2024 (3)	Utbildningsanordnare/arbetsgivare	10

1 Varför Vård- och omsorgscollege?

Ansökan skapar förutsättningar för Enköpings kommun att utveckla och förbättra möjligheter till en utökad regional och lokal samverkan mellan utbildningsansvariga, fackliga företrädare, Arbetsförmedlingen och arbetsliv. Syftet med det ökade samarbetet är att verka för en högre anställningsbarhet och att eleverna blir tryggare i sitt karriärval. Vård- och omsorgscollege (VO-College) arbetar för att höja värdet av yrken inom vård och omsorg och lyfta fram den viktiga funktionen som branschen utgör för samhället. Vi vill skapa en attraktiv utbildning med möjligheter. Genom den hög kvalitet och samarbete mellan skola och arbetsliv stärker kommunen yrkesrollen för dem som arbetar inom vård- och omsorgsbranschen.

2 Samverkan

Inom Vård- och omsorgscollege (VO-College), samverkar arbetsgivare, fackförbundet Kommunal, utbildningsanordnare och Arbetsförmedlingen för att öka intresset för utbildningar och yrken inom vård och omsorg. Detta sker bland annat genom olika aktiviteter i form av projekt, satsningar på introduktion, utbildning av medarbetare, utveckling av rutiner, presentation av goda exempel och utbyte av erfarenheter. Representanter från den lokala styrgruppen samarbetar på olika sätt med den regionala styrgruppen. Arbetsgrupper bildas utifrån behov exempel på det är den arbetsgrupp som arbetar med apl, arbetsgruppen för återcertifiering.

Representanter ur styrgruppen träffar vård- och omsorgsprogrammens elever två gånger per vid programrådsmöte. På programråden behandlas bland annat arbetsmiljö, apl, arbetsgivarnas framtida kompetensbehov. Programråd och lokal styrgrupp har möten i direkt anslutning till varandra.

Befolkningsstruktur och befolkningsutveckling

Enköpings strategiska läge vid Mälaren gör kommunen till en attraktiv plats att bo, verka och leva i. Enköping påverkas av en växande befolkning och ett ökat antal äldre. Enköping är en av landets snabbast växande kommuner och har 2017 43 737 invånare, 2011 hade kommunen passerat 40 00 invånare. Ungefär två tredjedelar av invånarna bor i de fem tätorterna.

År 2030 beräknas invånarantalet nå över 50 000 invånare.

Enligt befolkningsprognosen ökar befolkningen med 600-650 invånare fram till 2025. De stora barnkullarna som föddes under 1990-talet får själva barn under de närmaste åren, vilket ger fortsatt stora barnkullar.

Andelen invånare över 65 år 2017 utgör 20,8 % och andelen personer över 80 år utgör 4,2 % av befolkning.

Antalet äldre ökar under hela perioden fram till och med år 2029. Framförallt kommer gruppen "äldre äldre" (från cirka 85 år och uppåt) att öka. Tidigare har uppfattningen varit att andelen friska ökar i och med att vi blir äldre. Nu visar forskningen att det inte är så. Vi får funktionsnedsättningar och åldrandets sjukdomar vid samma tidpunkt i livet som tidigare. Det innebär att vi får fler år då vi behöver samhällets stöd och vård. De senaste fyra åren har andelen personer som är över 65 år ökat med över 1 000 personer i Enköping. Den procentuelle ökningen per år, kommer att öka betydligt mer fram till år 2028. Andelen invånare i arbetsför ålder (20-64 år) beräknas öka långsammare än andelen äldre (65 år och äldre). Nämnade förändringar innebär utmaningar kommunen och framför allt för utbildningsförvaltningen- och vård och omsorgsförvaltningen.

Folkmängd i Enköpings kommun 2008-2017

Årtal	Totalt antal invånare
År 2008	38 978
År 2009	39 360
År 2010	39 759
År 2011	40 015
År 2012	40 349
År 2013	40 656
År 2014	41 163
År 2015	41 893
År 2016	42 988
År 2017	43 797

Åldersfördelning i Enköpings kommun 2017

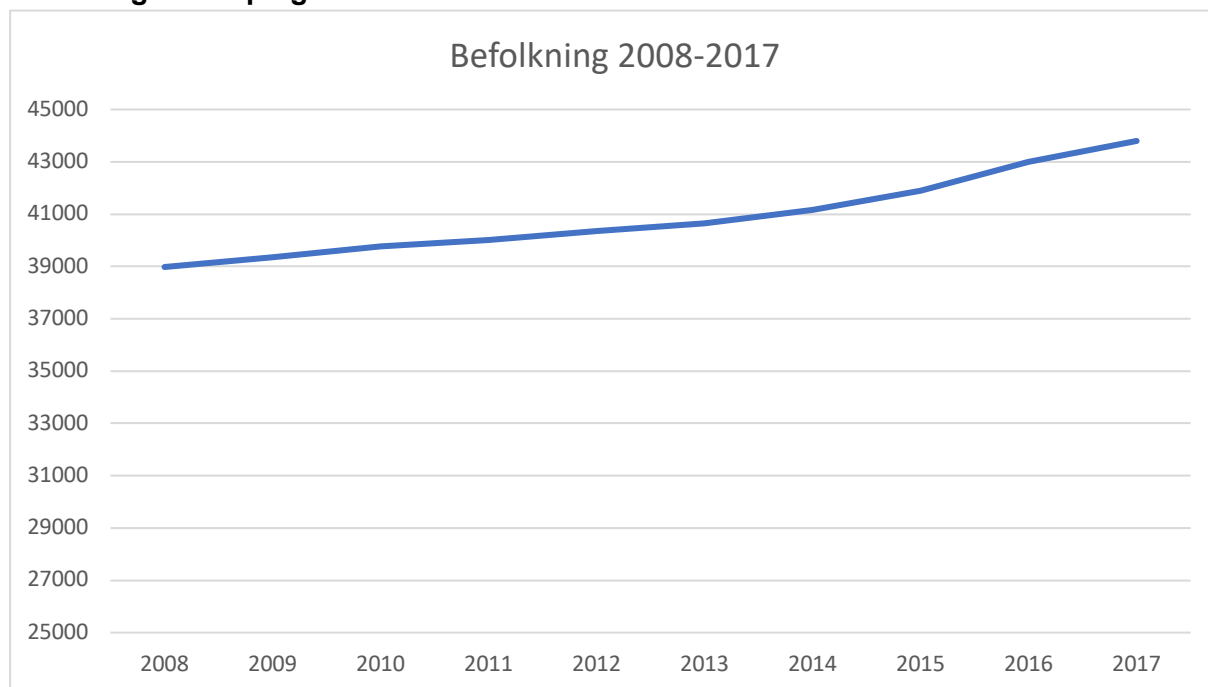
Ålder vid årets slut	Antalet kvinnor	Antalet män	Totalt antal
Totalt	21655	22 142	43 797
0-4	1294	1323	2647
5-9	1343	1365	2711
10-14	1251	1326	2583
15-19	1140	1313	2472
20-24	1129	1383	2581

25-29	1395	1556	2996
30-34	1245	1323	2581
35-39	1144	1195	2329
40-44	1301	1325	2621
45-49	1484	1498	2991
50-54	1549	1573	3120
55-59	1333	1390	2731
60-64	1240	1271	2025
65-69	1294	1235	2528
70-74	1292	1305	2583
75-79	853	863	1724
80-84	650	502	1147
85-89	432	264	695
90-94	214	102	313
95-	72	30	102

Befolkningsförändring Enköpings kommun 2008-2017

Folkmängd Enköpings kommun 2008-2017

Elever på vård- och omsorgsprogrammet

Antalet elever på kommunens vård- och omsorgsprogram har varit varierande under perioden 2013-2018. 2017 ser vi en ökning av antalet elever, 2018 ser vi ett minskat antal elever. Andelen kvinnor som påbörjat utbildningen under perioden 2013-2018 var 88 kvinnor och 23 män. Andelen kvinnor utgör ca: 79,2 % och andelen män utgör ca: 20,7 %.

Söktrycket på vuxenutbildningen i kommunen har varit relativt högt under 2015-2017, 2018 minskade antalet elever som påbörjat utbildningen.

Antalet kvinnor som påbörjat studier inom vår- och omsorg var under 2015-2018 189 stycken och antalet män under samma period var 19 stycken. Andelen kvinnor utgör ca: 90,8 % och andelen män utgör ca: 9,1 %

Gymnasieelever som har påbörjat vård- och omsorgsprogrammet på Westerlundska gymnasiet

Inskrivna gymnasieelever	Antalet kvinnor	Antalet män	Totalt antal
År 2013	16	4	20
År 2014	19	3	22
År 2015	16	2	18
År 2016	9	1	10
År 2017	18	7	25
År 2018	10	6	16

Gymnasieelever som har tagit studenten med yrkesexamen från vård- och omsorgsprogrammet på Westerlundska gymnasiet

Avgångselever med yrkesexamen	Antalet kvinnor	Antalet män	Totalt antal
År 2013	11	4	15

År 2014	7	3	10
År 2015	2	1	3
År 2016	9	1	10
År 2017	6	0	6
År 2018	3	1	4

Vuxenelever som påbörjat vård och omsorgsprogrammet/validering

Inskrivna Vuxenelever	Antalet kvinnor	Antalet män	Totalt antal
År 2015	41	3	44
År 2016	58	9	67
År 2017	64	5	69
År 2018	26	2	28

Vuxenelever som avslutat vård- och omsorgsprogrammet/validering

Inskrivna Vuxenelever	Antalet kvinnor	Antalet män	Totalt antal
År 2015	16	0	16
År 2016	24	1	25
År 2017	20	0	20
År 2018	20	2	22

*statistik saknas för 2013 och 2014, går ej att få fram på grund av byte av system.

Kompetensbehov

Under de kommande åren väntar stora pensionsavgångar. Detta medför ett ökat behov att rekrytera tillsvidareanställda medarbetare. Under perioden 2019-2024 kommer 148 uppnå en ålder på 65 år. Enligt avtal och bestämmelser har medarbetare inom kommunala verksamheter haft möjlighet att ta ut pension någon gång mellan 61-67 år. Enligt avtal har 65 (år) utgjort gängse pensionsålder. Efter en politisk överenskommelse december 2017 beslutades om höjning av pensionsåldern i den allmänna pensionen. Från och med 2020 höjs den lägsta åldern för att ta ut allmän pension från 61 år till 62 år. En stegvis höjning kommer att ske var tredje år. År 2020 höjs även LAS åldern från 67 år till 68 år, år 2023 höjs LAS åldern till 69 år. På vård- och omsorg har en i jämförelse hög personalomsättning men har även personalrörlighet i den egna organisationen. Statistiken avseende pensionsavgångar är framtagna under januari 2019 och avser alla tillsvidareanställda medarbetare.

Pensionsavgångar 2019- 2024, vård- och omsorgsförvaltningen Enköpings kommun

År/Ålder	61	62	63	64	65	66	67	68	69
2019	21	29	22	24	15	9	6	0	0
2020	37	21	29	22	24	15	9	6	0
2021	27	37	21	29	22	24	15	9	6
2022	36	27	37	21	29	22	24	15	9
2023	29	36	27	37	21	29	22	24	15
2024	0 *	29	36	27	37	21	29	22	24

- Uppgift saknas

Kompetensbehov pga. övrig personalomsättning

Medarbetare som slutat på egen begäran, pensionsavgångar är ej inräknat	%
År 2017	11,3
År 2018	13,0

Adekvat utbildning

Arbetsgivarens målsättning är att tillsvidareanställa medarbetare med adekvat utbildning. Verkligheten möter inte arbetsgivarens behov av utbildad arbetskraft så även personer utan utbildning anställs.

I Enköpings kommun finns i nuläget inget fungerande system för registrering av medarbetarnas utbildning som ger en rättvis bild av den faktiska utbildningsnivån inom organisationen. Följderna av detta är uppmärksammade och frågan kommer att lyftas inom förvaltningsledningen för vidare behandling.

Undersköterska (adekvat utbildning)	381
Vårdbiträde	177
Stödassistent/vårdare/stödpedagog	290

Vård och omsorgsförvaltningen har cirka 980 årsarbetare och har med samtliga anställningar och anställningsformer drygt 1700 medarbetare anställda.

3 Utbildningsutbud

Grundläggande och kvalificerade vård- och omsorgsutbildningar erbjuds på gymnasial och eftergymnasial nivå. Utbildningarna vänder sig till ungdomar, vuxna och redan anställda. Olika aktörer och utbildningsformer samverkar.

Utbildningsanordnare i Enköping är Enköpings kommun, Westerlundska gymnasiet och Vuxenutbildningscentrum.

Gymnasieskolan driver vård- och omsorgsprogrammet 2 500 p och vuxenutbildningen driver undersköterskeutbildning 1500 p. (Det anordnas även orienteringskurser i yrkessvenska.)?

Westerlundska gymnasiet vård- och omsorgsprogram, 2500p

Gymnasiegemensamma kurser

Engelska 5	100
Historia 1a1	50
Idrott och hälsa 1	100
Matematik 1a	100
Naturkunskap 1a1	50
Religionskunskap 1	50
Samhällskunskap 1a 1	50
Svenska 1/Svenska som andraspråk 1	100

Programgemensamma kurser

Hälsopedagogik	100
Medicin 1	150
Etik och människans livsvillkor	100
Psykiatri 1	100
Psykologi 1	50
Samhällskunskap 1a:2	50
Specialpedagogik 1	100
Svenska 2/Svenska som andraspråk 2	100
Vård- och omsorgsarbete 1	200
Vård- och omsorgsarbete 2	150

Individuellt val	100
Individuellt val	100

Gymnasiearbete	100
----------------	-----

Programfördjupning, psykiatri

Kost, måltid och munhälsa	100
Medicin 2	100
Psykiatri 2	200

Programfördjupning, sjukvård

Akutsjukvård	200
Medicin 2	100
Räddningsmedicin	100

Programfördjupning

Svenska3/Svenska som andraspråk3/Vård och omsorg vid demenssjukdom	100
--	-----

Vuxenutbildningscentrum erbjuder undersköterskeutbildning på distans via Hermods. För närvarande är 57 elever under utbildning inom vuxenutbildningen. Söktrycket på vuxenutbildningen är mycket högt. Följande programfördjupningar erbjuds: funktionsnedsättning, psykiatri, äldreomsorg, socialt behandlingsarbete samt sjukvård. Utbildningsstart två gånger om året med ca. 35 platser vid varje start. Vuxenutbildningscentrum köper även enstaka utbildningsplatser med klassrumsundervisning av andra kommuner, främst Västerås och Uppsala, när behov finns.

Vuxenutbildningens programstruktur för vård och omsorgsutbildningen 1500 poäng

Programgemensamma ämnen	950 p
Hälsopedagogik	100
Medicin 1	150
Etik och människans livsvillkor	100
Psykiatri 1	100
Psykologi 1	50
Specialpedagogik 1	100
Vård- och omsorgsarbete 1	200
Vård- och omsorgsarbete 2	150
Programfördjupning	300 p
Funktionsnedsättning: Socialpedagogik och specialpedagogik 2	100+200
Psykiatri/Socialt behandlingsarbete	100+200
Sjukvård: Medicin 2 och akutsjukvård	100+200
Äldreomsorg: vård- och omsorg vid demens och äldres hälsa och livskvalitet	100+200
Gymnasiegemensamma ämnen	250 p
Svenska 1/Svenska som andraspråk 1	100
Samhällskunskap 1a1	50
Gymnasiearbete VO	100

4 Regionalt/lokalt perspektiv

Vård- och omsorgscollege har ett regionalt och lokalt perspektiv och är en gemensam resurs i regionen. Det finns ett medvetet arbete med genusperspektiv, mångfald, marknadsföring/information och systematisk omvärldsbevakning.

Mångfald och inkludering

Samtliga förvaltningar i Enköping arbetar utifrån diskrimineringslagen. Lagen har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet och uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning eller ålder. VO-förvaltningen har sedan några år valt arbetat med att ta fram en jämställdhets- och inkluderingsplan. Förvaltningens mening är att

det är mycket viktigt att arbeta med samtliga inkluderingsfrågor i ett modernt samhälle. Fokusområden för arbetet är ökad kunskap om jämställdhet samt nolltolerans tilltrakasserier och kränkande särbehandling.

Vård och omsorgsförvaltningen är sedan 2016 med i KIVO-C projektet, språkstödjande strukturer. Syftet att tillhandahålla språkstöd och förståelse samtidig som det också handlar om metoden KICO-C. Metoden syftar till att på ett strukturerat sätt stegförflytta arbetssökande, främst nysvenskar, till olika aktiviteter och insatser för att öka anställningsbarheten inom vård och omsorg. Aktiviteterna anpassas efter individen och kommer att se olika ut för personerna som är aktuella för insatserna. Tanken är att klä på de sökande utbildningar, öppna upp för studiebesök med mera för att möjliggöra praktik och arbete. Inom organisationen finns samtidigt språkstöd tillgängligt och används under introduktion och utifrån uppkomna behov i verksamheten.

Marknadsföring

Framtidens medarbetare arbetsgruppen på Vård och omsorgsförvaltningen arbetar med att rekrytera ambassadörer ur verksamheten som kan informera på skolor, mässor och liknande event. Arbetsgruppen arbetar även för att utöka antalet ambassadörer och att representationen i gruppen ambassadörer ska ha/hålla en bredd gällande ålder, kön och etnicitet. Ambassadörerna får stöd och coachning av arbetsgruppen.

Gruppen har som målsättning att tillsammans med utbildningsförvaltningen ta fram en plan för hantering av praoelever från åk 8 och åk 9.

Westerlundska gymnasiet anordnar en gång om året öppet hus för att marknadsföra skolans program för grundskoleelever. Här är ambassadörer från vård- och omsorgsförvaltningen ett självklart inslag.

Omvärldsbevakning

Styrgruppen har bevakning på frågor inom vård och omsorg, utbildning, kompetensförsörjning/ arbetsmarknad. Representanterna i gruppen tar löpande del av den regionala styrgruppens arbete och har genom representanter möjlighet att bidra med förslag och synpunkter. Den lokala styrgruppen bevakar även vård och omsorgsfrågor på nationell nivå, förslag från regering och riksdag, Socialstyrelsen, SKL samt Vård- och omsorgscollege nationellt.

5 Hälsoperspektivet

Hälsoperspektivet genomsyrar utbildning och arbetsliv.

Det övergripande nationella målet för folkhälsa i Sverige är att skapa *samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen*. På regional nivå finns en folkhälsopolicy framtagen för Uppsala län. Dessa planer styr arbetet med folkhälsa i kommunen. Policyn utgår från nationella målområden, samt strategier för Uppsala län – goda livsvillkor, hälsofrämjande hälso- och sjukvård, hälsosamma levnadsvanor och psykiskt välbefinnande. Grunden i folkhälsoarbetet är att skapa så gynnsamma förutsättningar och miljöer som möjligt. Det handlar även om att ge människor möjligheter till egna hälsosamma val. En god folkhälsa är central för hållbar

samhällsutveckling och för människors välbefinnande. Folkhälsoarbetet innebär att man jobbar långsiktigt, strategiskt och övergripande mot hela samhället eller mot grupper i befolkningen.

Enköpings kommun arbetar med flera områden kopplat till hälsa.

I kommunen finns fler styrdokument för olika områden. Övergripande finns en arbetsmiljöpolicy och en rutin som anger att "vi gemensamt skapar en god arbetsmiljö med hälsa, säkerhet och värdegrund i fokus". Arbetsmiljöfrågor är en naturlig del som ska integreras i organisationen. Varje förvaltning utarbetar en arbetsmiljöplan utifrån riktlinjen och rutinen. På vård- och omsorgsförvaltningen är en medarbetarskapsplan framtagen som behandlar arbetsmiljö, kompetensutveckling, samverkan och en plan för jämställdhet.

Enköpings kommun har "Riktlinjer vid riskbruk och/eller missbruk av droger", och det finns en rutin vid drogmissbruk. Kommunen har vidare en riktlinje för friskvård och ger samtliga medarbetare ett friskvårdbidrag på 2000 kr för hälsofrämjande aktiviteter. I kommun finns också en riktlinje gällande rökfri arbetstid, en riktlinje för distansarbete, en riktlinje mot diskriminering, sexuella trakasserier och kränkande särbehandling samt en rutin för gravida och ammande arbetstagare.

Arbetsgivaren arbetar löpande med säkerhetsfrågor för att förhindra och/eller minska antalet tillbud, risker och olyckor. Säkerhetsarbetet säkerställs genom säkerhetsprocesser planeras, organiseras verkställs och kontrolleras enligt lagstadgade krav och organisationens interna mål, normer och styrdokument.

Arbetsgivaren arbetar löpande med att sänka sjukfrånvaron.

Inom förvaltningen bedrivs regelbundet kompetensutveckling inom ramen för vardags-arbete. Syftet är att lära ut grunderna i en god förflyttningsteknik till vikarier, nyanställda och redan anställda medarbetare.

I Enköpings kommun finns hälsoinspiratörer. De fungerar som stöd för chefer och arbetskamrater när det gäller att informera, ta initiativ, planera och genomföra aktiviteter för hälsa och arbetsmiljö på individ och gruppnivå. En hälsoinspiratör är en medarbetare med särskilt uppdrag att öka hälsokompetensen hos sina arbetskamrater och chef i syfte att nå en bättre hälsa.

På VUC är hälsoperspektivet väl etablerat i verksamhetens dagliga arbete och personalen är väl medveten om det systematiska arbetsmiljöarbete som bland annat syftar till att säkerställa en arbetsmiljö som inte utsätter medarbetare och de studerande för psykosocial- eller fysisk ohälsa. Att ha förståelse för arbetsmiljöns betydelse för fysisk, psykisk och social hälsa ingår som naturlig del i många vård- och omsorgskurser. Studerande uppmuntras att reflektera över begrepp som hälsa, välmående och livskvalité för att skaffa sig en uppfattning om vad som krävs för att förebygga hälsorisker i det dagliga livet och i arbetet.

Bland kurspaketets obligatoriska kurser finns en kurs i Hälsovetenskap. De studerande lär sig där hur hälsa och livskvalitet påverkas av psykologiska, sociala och kulturella faktorer,

och hur olika livsstilar och andra faktorer påverkar människors handlingsmönster när det gäller hälsa och livskvalitet.

Att arbeta inom vård och omsorg ställer stora krav på personalen när det gäller att kunna utföra sina arbetsuppgifter på ett professionellt sätt. Detta innebär bland annat att kunna bemöta människor med respekt och förståelse, kommunicera på ett tydligt och etiskt sätt och att arbeta ergonomiskt och miljömedvetet. Ergonomi är ett centralt moment i den vård- och omsorgsutbildning. Under apl har den studerande sedan möjlighet att i olika praktiska situationer pröva de ergonomiska arbetssätt man lärt sig.

En viktig komponent för att människor ska uppleva hälsa är att man har en känsla av sammanhang i tillvaron. Att ha en känsla av sammanhang betyder att man ser mening i det man gör, att man känner sig betydelsefull och att man kan hantera de utmaningar som livet erbjuder. Extra viktigt är det att förstå dessa sammanhang för dem som arbetar inom vård och omsorg eftersom yrket många gånger innehåller stressfulla situationer, högt tempo, kulturkrockar och oväntade händelser. Utbildaren arbetar aktivt för att medvetandegöra våra studerande om dessa sammanhang både på kursnivå och genom APL.

Utbildningen strävar efter att medvetandegöra de studerande om det vardagliga beteendets inverkan på den egna hälsan. Eleven uppmuntras till enkla och vardagliga aktiviteter som alla kan utöva och som innebär att röra på sig både fysiskt och mentalt. Vi vill väcka tankar kring vardagsmotion och därför för vi en diskussion med våra studerande om motionens betydelse för hälsan.

6 Kvalitetsarbete/Uppföljning

Det finns ett systematiskt arbete för uppföljning av kvalitetskriterierna. Regional styrgrupp är ansvarig.

VO-College Enköping gör en årlig genomgång av tidigare planerade aktiviteterna för verksamheten och en verksamhetsberättelse som presenterar en bild av nuläge, måluppfyllelse och hur samverkan sker i VO-College. VO-College Enköping redovisar hur lokala mål uppfylls till ledningsgruppen på Vård- och omsorgsförvaltningen, Vård- och omsorgsnämnden får en muntlig redogörelse, allt i enlighet med de stadgar som antagits av VO-College Uppsala län.

7 Avtal

På lokal nivå finns acceptansavtal och apl-avtal/LIA- avtal.

Bilagor:

- 1) Samverkansavtal, finns på regional nivå
- 2) Acceptansavtal Enköping
- 3) Apl avtal VO-College Enköping
- 4) LIA avtal VO-College Enköping

8 Kreativ och stimulerande lärmiljö

En trevlig fysisk och psykosocial lärmiljö är grundläggande faktorer för trygghet och inläring. Engagerade och duktiga lärare är också en mycket viktig del i den psykosociala miljön. De trivselenkäter som görs med eleverna på gymnasiet ger mycket goda resultat. Lärandemiljön ger förutsättningar för teoretisk undervisning i flera klassrum och i sjukvårdssalen med sjukhussängar och patientdockor tränas praktiska moment som såromläggning, lyftteknik och andra praktiska inslag i utbildningen. I det intilliggande sköljrummet/provtagningsrummet genomförs ytterligare andra delar av vårdutbildningen. Med dessa varierade utbildningslokaler ökar förutsättningarna för eleverna att bekanta sig med den miljö som finns inom vård och omsorg och eleven får en tydlig visuell upplevelse av de yrken hen utbildar sig för. På gymnasiet finns en tydligt pågående process för ökande digitalisering och tillgängliggörande av bland annat läromedel och arbetsuppgifter. Alla elever har en egen enhet med vilken det mesta av det teoretiska arbetet genomförs. I klassrummen är det digitala på väg att bli norm.

Eftersom en skola inte kan ha och underhålla all den utrustning som finns ute i vård- och omsorgsbranschen, är ett utökat samarbete mellan aktörerna inom VOC en självklar väg att gå för att elever under sin utbildning ska få komma i kontakt med och bekanta sig med den senaste av teknisk utrustning och journalsystem. Det är lätt att se att både skola och verksamheter i vård och omsorgsbranschen är vinnare av ett utökat samarbete. Här finns en potential att bygga vidare på i nära samverkan. I planerna på en ny gymnasieskola finns utmaningar som ytterligare förstärker behoven av samarbete med vårdgivande verksamheter.

9 Läroformer och arbetssätt

Erfarenhetsutbyte

Ett erfarenhetsutbyte mellan elever och arbetsgivare sker främst genom det arbetsförlagda lärandet och lärande i arbetet. Att vara handledare till en elev innebär ett ansvar, men också en möjlighet till egen personlig utveckling. För att kontinuerligt följa upp elevens utveckling träffas läraren och handledaren för att tillsammans med eleven diskutera dennas praktik vid ett trepartssamtal.

Studerandeinflytande

Eleverna har stort inflytande, dels på arbetssätt men också genom val av programfördjupningar och individuella val (gymnasieskolan).

Med arbetssätt avses undervisningsform, examinationsupplägg och även i viss mån val av placering under praktikperioden.

På gymnasiet används sedan ett par år så kallad mittkursutvärdering där elevgruppen får bedöma den pågående kursen utifrån flera aspekter i syfte att ge vägledning till och möjligheter för läraren att möta önskemål och behov från elevgruppen. En utvärdering görs också efter avslutad kurs. Utvärderingen ligger till grund för kommande kursplanering och genom detta upprätthålls studerandeinflytandet.

På gymnasiet finns även en modell för elevdemokrati som sträcker sig från klassrådet i klassrummet, via elevprogramrådet som rör hela programmet och vidare till skolrådet, där alla skolans program är representerade och där skolgemensamma frågor lyfts. Genom denna struktur får frågor sin rätta arena för genomlysning, diskussion och beslut. Gymnasiets elevkår ger ytterligare möjlighet till elevernas eget inflytande på aktuella frågor.

Lärarsamverkan och ämnesintegrering

Inom vård- och omsorgsprogrammet samverkar lärare utifrån ämnen och specialisering/yrkesprofession. Vissa kurser delas mellan vårdlärare utifrån tidigare yrkesprofession och akademisk utbildning, som exempelvis i kurserna vård- och omsorgsarbete 1 och 2. Där möjligheter visar sig, fokuserar GGÄ-lärare på ämnen och aspekter av ämnen som kan kopplas till vårdutbildningen; som exempel kan nämnas hur området tobak och dess konsekvenser kan ges ett politiskt fokus på det samhällsvetenskapliga programmet, ett kemiinriktat fokus på det naturvetenskapliga programmet och ett hälsoinriktat fokus på vård- och omsorgsprogrammet.

Flexibilitet och mångfald i teori och praktik samt flexibilitet i studie- och examinationsformer

Utbildningsanordnarens utbildningar genomförs med flexibilitet. Vård- och omsorgsutbildningarna varvar teori och praktik. Då en examinationsform genomförs skriftligt har elever möjlighet att komplettera skriftligt eller muntligt. För ungdomseleverna finns specialpedagog som resurs.

De studerande erbjuds att vara med och påverka sina studier och denna dialog påbörjas redan under introduktionskursen. Eftersom distansstudier innebär mycket individuellt arbete via webben förespråkas tät kontakt med skolan, kurskamrater och lärare via lärplattformen samt via e-post och telefon. Studerande uppmuntras att lämna synpunkter och förslag på förbättringar direkt till skolan medarbetare eller till studerande ombudet. Det finns kursenkäter där utföraren av utbildning har möjlighet att mäta studerande inflytande, både genom att mäta definierade indikatorer och genom att direkt fråga varje studerande hur de uppfattar det egna inflytandet över studierna.

Distansutbildningen finns tillgänglig dygnet runt och eleverna kan studera oberoende av var de befinner sig. Eleverna läser utbildningen i en webbaserad utbildningsplattform, där de har personlig kontakt med lärare, handledare och andra kursdeltagare. Det finns studieguider, testa-dig själv-uppgifter, prov, ljud- och videoklipp samt uppdrag. En lärare rättar alla uppdrag (inlämningsuppgifter) och svarar på elevernas frågor under utbildningen. Varje kurs avslutas med en muntlig examination via Skype.

10 Lärande i arbete

Utbildade handledare finns och lärandet på arbetsplatsen är av god kvalitet.

Under våren 2019 erbjuder gymnasiet handledarutbildning steg 1. Det är 25 platser och kommunen har tilldelats samtliga platser. Senast handledarutbildning genomfördes var 2014. Uppgifter upp antal utbildade handledare för 2014 och tidigare saknas.

Handledaren på arbetsplatsen har en viktig roll i elevens lärande och är en förutsättning för lärandet under APL perioden för eleven. Valet av medarbetare till handledaruppdraget bygger på personlig lämplighet, erfarenhet och kvalifikationer. Handledarutbildningen kommer att utvärderas. Behov av ytterligare utbildade handledare är stort. Kommande certifieringsperiod ska den lokala styrgruppen arbeta för att handledarutbildningar steg 1 hålls regelbundet och även verka för att handledarutbildningens steg 2 kan anordnas i Enköping. När det gäller steg 3 har styrgruppen en ambition att även denna ska kunna erbjudas. Här ser vi att vi troligtvis behöver samverka med andra kommuner för att kunna åstadkomma steg 3. Detta då det inte riktigt kommer att handla om så stora grupper som är aktuella för det utbildningssteget.

Den regionala styrgruppen avser att ta ett inriktningsbeslut om att kursen "Vårdpedagogik och handledning" ska ges som gymnasiekurs på 100 poäng med betyg, alternativt ges som steg 1 och 2 med intyg. Handledarutbildning steg 3 ger nationellt intyg.